

Dosežen nov mejnik na področju enakosti spolov v EU: ali se napredek pospešuje?

Pred desetimi leti je Evropski inštitut za enakost spolov (EIGE) uvedel indeks enakosti spolov kot pokazatelj stanja na področju enakosti spolov v EU. Ta je vsako leto pripeljal do iste ugotovitve: napredek je počasen. Letos pa smo **prvič priča največjemu letnemu poskoku skupne ocene v zgodovini indeksa**: EU je dosegla 70,2 točke od 100 možnih!

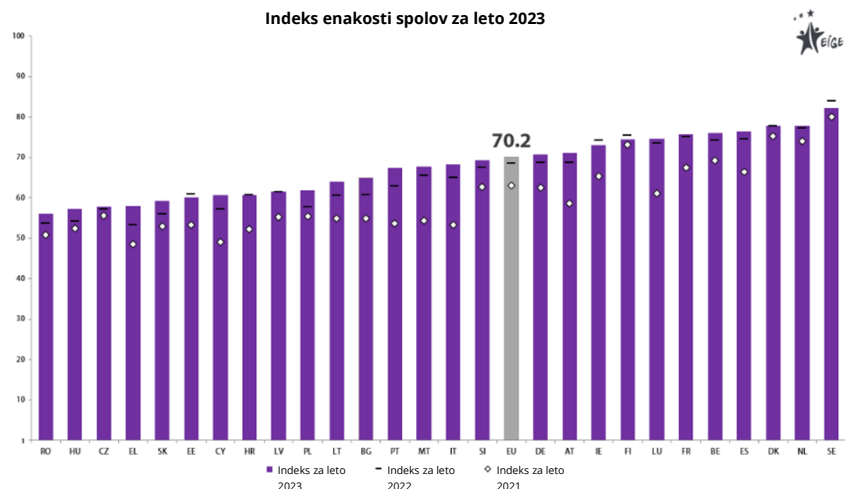
Kot običajno se pod to številko skriva marsikaj in podrobnejša analiza razkriva bolj kompleksno sliko.

„Evropska unija je v preteklih letih dosegla napredek na področju enakosti spolov. Vendar se zavedamo, da to ni dovolj in da dosežki slonijo na šibkih temeljih. Danes na področju enakosti spolov napreduje le Švedska, katere indeks dosega več kot 80 točk. Na žalost pa Švedska predstavlja le 2 % prebivalstva EU. Vedno se najde kak izgovor, ki zmanjšuje pomen dela na področju enakosti spolov. Tega ne smemo dopustiti. Ukrepati moramo zdaj. Vsi skupaj in na vseh ravneh. In proslaviti moramo svoje zmage. Ne glede na to, kako velike spremembe prinašajo. To je tisto, kar nas bo pomaknilo še tri korake naprej (#3StepsForward).“ Carlien Scheele, direktorica inštituta EIGE

Podrobna analiza indeksa, ki trenutno znaša 70,2 točke – ni še čas za počivanje na lovorikah

Najbolj uspešne države, kot so Švedska, Nizozemska in Danska, so še vedno uvrščene najvišje na lestvici indeksa enakosti spolov in to že več kot desetletje.

Toda sedaj se njihov napredek ustavlja, nekatere med njimi pa so celo izgubile nekaj točk, kot je to mogoče opaziti v nekaterih državah, na primer na Finskem in v Franciji. To jasno kaže, da dosežkov ni mogoče jemati za samoumevne. Treba jih je utrditi in podpreti z ukrepi za ohranjanje napredka.

Na drugi strani so države, kot so Italija, Portugalska, in Malta, ki so navkljub podpovprečnim rezultatom za EU dosegle velik napredek na področju enakosti spolov v zadnjih desetih letih. To nazorno kaže, da lahko z ustreznimi ukrepi napredek pospešimo.

Podrobna analiza sprememb

O času – neplačano skrbstveno delo še vedno neenakomerno porazdeljeno med ženskami in moškimi

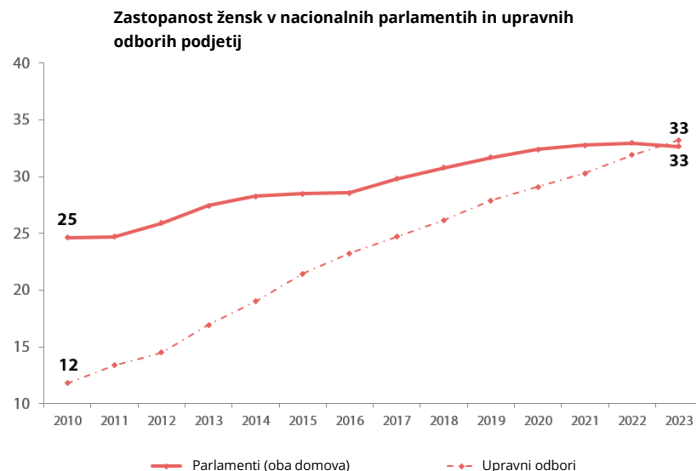
Razlike med spoloma z vidika časa, ki je namenjen skrbi, se zmanjšujejo. Vendar ne zato, ker bi moški prevzeli več tovrstnih opravil. Dejstvo je, da ženske sedaj prevzemajo manj teh opravil. K temu so morda prispevali tehnološki napredek, storitve dostave na dom ali večje zaposlovanje žensk. Toda tehnologija lahko prevzame le določen del opravil skrbi. Za približanje zelenemu cilju bodo zato potrebne strukturne spremembe, kot pravi Claudia Goldin, profesorica ekonomije in Nobelova nagrajenka za leto 2023: „Nikoli ne bomo dosegli enakosti spolov, dokler ne bomo imeli tudi enakosti v paru.“

Prizadevanja za moč – napredek v upravnih odborih podjetij, ne toliko v nacionalnih parlamentih

Prvič po desetih letih sta se deleža žensk v parlamentih in upravnih odborih podjetij izenačila pri 33 %.

Zakonodaja lahko utre pot do pomembnih sprememb. Zakonsko določene kvote v osmih državah članicah EU so prispevale k odpravi „steklenega stropa“ v podjetjih ter omogočile, da je lahko večje število žensk zasedlo najvišje položaje v upravnih odborih, kar je vanje posledično prineslo več inovativnosti, ustvarjalnosti in produktivnosti. Upajmo, da se bo z direktivo o uravnoteženi zastopanosti spolov v upravnih odborih podjetij, ki je bila sprejeta lani, ta trend še obdržal in da bo to vplivalo tudi na druge države članice EU.

Sedaj potrebujemo bolj ciljno usmerjene ukrepe tudi v parlamentih, da bi pospešili napredek na političnem področju, zlasti z evropskimi parlamentarnimi volitvami leta 2024.

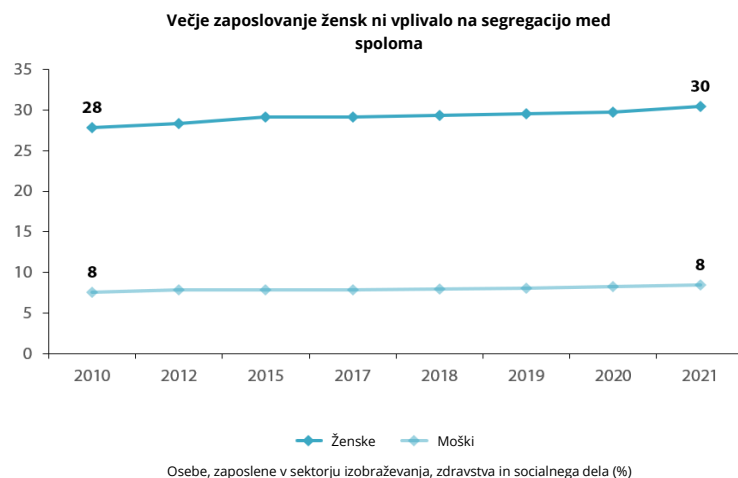
Delo, ki ga je treba opraviti – spolna segregacija na trgu dela se ni premaknila niti za milimeter

Na področju zaposlovanja je bil dosežen napredek, zlasti v zvezi s prilagodljivimi možnostmi dela. Vendar je presenetljivo, da je segregacija na trgu dela danes še vedno enaka kot pred desetimi leti.

Z digitalnim in zelenim prehodom nastaja čedalje več novih delovnih mest, ki zahtevajo prekvalifikacijo in strokovno izpopolnjevanje, da bi zadostili novim in spreminjajočim se zahtevam na trgu dela. Toda ženske v te spremembe niso tako vključene, kot bi lahko bile.

Medtem ko sicer postopoma dohitevajo povpraševanje po delovnih mestih na področju naravoslovja, tehnologije, inženirstva in matematike, pa je delež moških v poklicih na področju

izobraževanja, zdravstva in socialnega varstva obstal čisto na mestu. Z zelenim prehodom ne bo prišlo le do povpraševanja po znanjih in spretnostih na področju naravoslovja, tehnologije, inženirstva in matematike, temveč tudi po novih zaposlitvah v sektorju oskrbe, v katerem že sedaj primanjkuje ljudi.

Smo še daleč od ciljne črte?

Letošnji indeks enakosti spolov kaže, da je napredek mogoč, vendar še ni zadosten, če ni podprt z ukrepi na vseh področjih življenja v vseh državah članicah EU. Delo na tem področju še ni končano. Moramo iti še korak dlje. Za premostitev razdalje, ki nas ločuje od cilja, je potrebno vključiti še intersekcijski vidik, zlasti

na področju podnebnih sprememb, kjer posameznice in posamezniki ter družbene+ skupine vrzeli med spoloma občutijo različno. Znanje vodi v spremembe.

Preberite več o indeksu enakosti spolov tukaj: [povezava: <https://eige.europa.eu/gender-equality-index>]

Preberite poročilo o indeksu enakosti spolov za leto 2023

[povezava: <https://eige.europa.eu/publications-resources/publications/gender-equality-index-2023-towards-green-transition-transport-and-energy>]

Preberite si več o tem, kako si Evropski inštitut za enakost spolov s kampanjo #3StepsForward, prizadeva za zeleno Evropo, v kateri vlada enakost spolov.

[<https://eige.europa.eu/newsroom/green-deal-and-gender-equality>]

Tukaj lahko dostopate do profilov posameznih držav [povezava:

[<https://eige.europa.eu/sites/default/files/2023countryfactsheets.zip>]